

Vær obs på bomullsfly og egyptisk bomullsfly!

Liv Knudtzon

Bomullsfly (*Spodoptera litura*) og egyptisk bomullsfly (*Spodoptera littoralis*) er to nattflyarter som står på lista over karanteneskadegjørere. Tidligere har det vært lite fokus på disse artene her i landet, sannsynligvis fordi det ikke har vært noen påvisninger. I sommer ble det derimot gjort et funn av Bomullsfly (*S. litura*) i et norsk veksthusanlegg, så det er all grunn til å være på vakt!

De to artene Bomullsfly og egyptisk bomullsfly er så like at vi knapt nok har ekspertise i Norge til å artsbestemme dem. Det er derfor naturlig å se på begge artene under ett. Bomullsfly og egyptisk bomullsfly er begge utbredt i Asia og Afrika. Egyptisk bomullsfly (*S. littoralis*) er i tillegg utbredt i en del EU-land og bomullsfly (*S. litura*) i Oceania og på Hawaii.

Begge arter er svært polyfage (kan leve av mange forskjellige plantearter). I tropiske strøk er bomullsfly blant annet et problem i økonomisk viktige kulturer som ris, mais, soyabønner, te, tobakk, grønnsaker og poteter. I tillegg kan mange ulike pryddplanter angripes. I Norge er det lite sannsynlig med angrep i frilandskulturer, så her er de potensielle vertplantene ulike veksthuskulturer. Bomullsfly (*S. Litura*) i sommer funnet på importerte grønnpplanter, blant annet *Chlorophytum* og *Peperomia*.

Biologi

2-5 dager etter klekking legger hunnene under optimale forhold (høy temperatur og høy RF) 1000-2000 egg. Eggene legges på undersiden av bladene i klynger på 100-300 egg og dekkes deretter med hårlignende fiber.

Eggene klekker etter 4-12 dager, avhengig av klimaforholdene. Larvenes 6(7) stadier kan ta fra 15-23 dager ved 25-26 grader. Fra veksthuskrysantemum i Europa er det rapportert om vesentlig lenger utviklingstid hos larvene. Avhengig av tempertur kan det ta opp til 3 måneder før larvene er fullvoksne. Mens larvene er små spiser de i grupper og lager "vindusgnag" (lar overhuden på bladet stå igjen). Eldre

larver lever spredd og er vanskeligere å oppdage fordi de gjemmer seg i vekstmediet om dagen og spiser om natta.

Skade: I de fleste kulturer sees skaden som kraftige larvegnag, små larver lager vindusgnag og større larver kan etter hvert avblade plantene helt.

Gnagskade i Clorophytum. Foto Liv Knudtzon

Eggene er 0,6 millimeter i diameter. Eggene til Bomullsfly (*S.litura*) har normalt lys orange-brune eller rosa farge mens eggene til Egyptisk Bomullsfly (*S. littoralis*) er gulhvite.

Larven blir som voksen 40-45 med mer lang, den er hårløs og varierende i farge (gråsvart, mørkegrønn, rødbrun eller gulhvite). Larven har på siden av kroppen mørke og lyse langsgående striper.

Larve av Spodoptera litura, foto Liv Knudtzon

Puppen er 15-20 millimeter lang og rødbrun.

Puppe av Spodoptera litura, foto Liv Knudtzon

Voksen nattfly med gråbrun kropp som er 15-20 millimeter lang. Vingespennet er 30-38 millimeter. Forvingene er grå til rødbrune med sterkt broket mønster med lysere linjer langs årene. Bakvingene er gråhvite med grå kanter ofte med mørke årer hos bomullsfly (*S.litura*).

Voksen Spodoptera litura sett fra siden og ovenfra, foto Liv Knudtzon

Spodoptera (både *litura* og *littoralis*) blir internasjonalt sett på som alvorlige skadegjørere både fordi de kan gjøre alvorlig skade i mange økonomisk viktige kulturer og fordi den kan være vanskelig å bekjempe kjemisk på grunn av resistensutvikling. Siden disse artene er karanteneskadegjørere har norske produsenter meldeplikt til Mattilsynet ved mistanke om angrep.

Kilde: Data Sheets on quarantine pests " *Spodoptera littoralis* and *Spodoptera litura*"
http://www.eppo.org/QUARANTINE/insects/Spodoptera_litura/PRODLI_ds.pdf